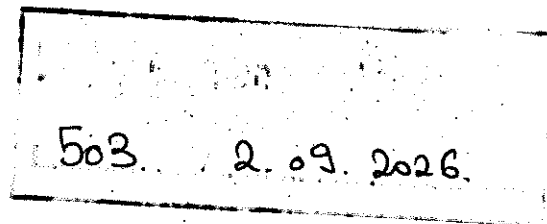
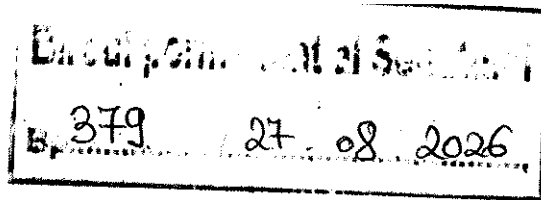

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, inițiată de doamna deputat PSD Matichescu Mirela - Florența împreună cu un grup de parlamentari PSD, AUR și PNL (**Bp.379/2026**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea alin. (2) al art. 11 din *Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu două litere noi, lit. c¹) și c²), în sensul includerii în componența structurii plenului Consiliului a câte unui membru care provine din rândurile organizațiilor neguvernamentale de tineret sau pentru tineret, respectiv din rândurile asociațiilor sau federațiilor pensionarilor.

Totodată, se propune ca includerea membrului din rândurile asociațiilor sau federațiilor pensionarilor să se facă începând cu prima procedură de numire a membrilor care reprezintă societatea civilă ulterioară intrării în vigoare a acestor prevederi.

II. Observații

1. Astfel cum a reținut Curtea Constituțională în motivarea *Deciziei nr. 679/2023 din 28 noiembrie 2023*: „statutul constituțional al instituției CES este consacrat de art. 141 din Legea fundamentală, care face parte din titlul IV - Economia și finanțele publice. Astfel, CES este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică. Această normă constituțională se completează cu reglementările cuprinse în legea privind organizarea și funcționarea CES, lege organică, și anume Legea nr. 248/2013. Potrivit art. 1 alin. (2) din acest act normativ, CES este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ai societății civile. Potrivit art. 5 din Legea nr. 248/2013, CES are următoarele atribuții: a) avizează proiectele de acte normative din domeniile de specialitate inițiate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților și senatorilor, invitând inițiatorii la dezbateră actelor normative; b) elaborează, la solicitarea Guvernului, a Parlamentului sau din proprie inițiativă, analize și studii privind realitățile economice și sociale; c) semnalează Guvernului sau Parlamentului apariția unor fenomene economice și sociale care impun elaborarea unor noi acte normative.

30. Cu privire la numirea membrilor CES, art. 11 din Legea nr. 248/2013 prevede că Plenul CES este constituit dintr-un număr de 45 de membri, incluzând președintele și vicepreședinții, desemnarea lor făcându-se după cum urmează: a) 15 membri numiți de confederațiile patronale reprezentative la nivel național, constituind partea patronală; b) 15 membri numiți de confederațiile sindicale reprezentative la nivel național, constituind partea sindicală; c) 15 membri reprezentând societatea civilă, constituind partea societății

civile, numiți prin decizie a prim-ministrului, la propunerea Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, în conformitate cu prevederile art. 12, din cadrul structurilor cooperatiste, profesiunilor libere, organizațiilor pentru protecția consumatorilor, comunității științifice și academice, organizațiilor de agricultori, organizațiilor de pensionari, organizațiilor comunităților locale, asociațiilor care reprezintă familia și persoanele cu dizabilități și al altor organizații neguvernamentale cu activități în domeniile de competență ale CES.

31. În ceea ce privește durata mandatului membrilor CES, art. 14 din Legea nr. 248/2013 prevede că acesta este de 4 ani și poate fi reînnoit. Potrivit alin. (2) al art. 17 din Legea nr. 248/2013, procedura revocării calității de membru al Plenului CES se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare. Însă, art. 39 lit. e) din Regulamentul de organizare și funcționare al CES (denumit în continuare Regulament) doar reia dispozițiile art. 17 din Legea nr. 248/2013, prevăzând următoarele: "Calitatea de membru al Plenului Consiliului Economic și Social încetează în următoarele situații: [...] e) în situația în care confederația patronală, confederația sindicală ori prim-ministrul, care l-a numit, cere revocarea sa;". Astfel, examinând dispozițiile Regulamentului, Curtea constată că acesta nu prevede nici cazurile și motivele pentru care poate fi realizată revocarea din calitatea de membru al CES și nici procedura de revocare, deși alin. (2) al art. 17 din Legea nr. 248/2013 dispune că procedura revocării calității de membru al Plenului CES se stabilește prin regulamentul de organizare și funcționare. Prin urmare, legea organică a CES - Legea nr. 248/2013 - nu prevede nici autoritatea publică/organul competent să decidă revocarea, nici cazurile și motivele de revocare din funcția de membru al Plenului CES și nici procedura de revocare. Or, ținând cont de statutul juridic al CES de organ consultativ al Guvernului și Parlamentului și de instituție de interes național, autonomă, a cărei atribuție principală este cea de avizare a proiectelor de acte normative din domeniile de specialitate -, membrii Plenului CES trebuie să aibă siguranța că modul în care se poziționează în raport cu autoritățile care i-au numit nu-i va expune unor consecințe juridice decât dacă încalcă dispoziții de lege. Independența membrilor CES față de față instrucțiuni imperative de la autoritățile de numire constituie o garanție în ceea

ce privește mandatul în sine și îndeplinirea atribuțiilor, potrivit rolului constituțional al CES. Rolul CES, de autoritate administrativă autonomă conform art. 117 din Constituție, nu se poate realiza în mod eficient fără a fi reglementate garanții ale exercitării mandatului membrilor în condiții de independență corespunzătoare realizării atribuțiilor ce i revin potrivit Constituției și legii organice.

32. De altfel, România este reprezentată în Comitetul Economic și Social European (denumit în continuare CESE). Analizând reglementările europene în materie, Curtea reține că CESE este un organism consultativ al Uniunii Europene, format din reprezentanți ai organizațiilor de lucrători și angajatori și ai altor grupuri de interese. CESE emite avize pe teme legate de Uniunea Europeană adresate Comisiei Europene, Consiliului Uniunii Europene și Parlamentului European. CESE poate, de asemenea, să emită avize din proprie inițiativă. Potrivit art. 300 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare TFUE), "Comitetul Economic și Social este format din reprezentanți ai organizațiilor patronale, salariale și ai altor reprezentanți ai societății civile, în special din domeniile socio-economic, civic, profesional și cultural". Cât privește statutul membrilor CESE, art. 302 din TFUE prevede că "Membrii Comitetului sunt numiți pentru un mandat de cinci ani. Consiliul adoptă lista membrilor stabilită potrivit propunerilor fiecărui stat membru. Mandatul membrilor Comitetului poate fi reînnoit". Potrivit art. 300 alin. (4) din TFUE, "Mandatul membrilor Comitetului Economic și Social și al Comitetului Regiunilor nu este imperativ. Aceștia își exercită funcțiile în deplină independență, în interesul general al Uniunii". Referitor la cazurile și procedura de revocare a membrilor CESE, art. 75 alin. (5) din Regulamentul de procedură al CESE din 2019, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 110 din 25 aprilie 2019, prevede că "Revocarea are loc în conformitate cu dispozițiile articolului 64 alineatul (2) din prezentul regulament de procedură. În acest caz, Consiliul, dacă hotărăște să pună capăt mandatului, pune în aplicare procedura de înlocuire", iar art. 64 alin. (2) din același regulament prevede că "În cazul în care un membru al Comitetului a fost absent la mai mult de trei sesiuni plenare consecutive fără să fi fost reprezentat și fără să fi prezentat un motiv acceptat ca valabil, președintele poate, după consultarea Biroului și după ce a invitat

membrul respectiv să își justifice absența, să ceară Consiliului revocarea membrului respectiv." 33. Ținând cont de normele constituționale și legale referitoare la rolul constituțional și atribuțiile CES, precum și de cele care reglementează statutul juridic al membrilor CES, Curtea reține caracterul autonom al acestei instituții fundamentale a statului, prevăzută la art. 141 din Constituție. Ca atare, deși numirea membrilor CES se face de către confederațiile patronale reprezentative la nivel național (partea patronală), de către confederațiile sindicale reprezentative la nivel național (partea sindicală) și de către prim-ministru, la propunerea Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social (partea societății civile), aceștia nu au un mandat imperativ din partea celor care i-au numit, ci un mandat reprezentativ, deoarece membrii CES nu își exercită atribuțiile [cum este atribuția principală constând în avizarea actelor normative în domeniile de specialitate prevăzute la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 248/2013] în baza instrucțiunilor/ordinelor obligatorii date de autoritatea/organul care i-a numit."

În concluzie, rezervarea prin lege a unor locuri exclusiv în favoarea anumitor categorii de organizații ale societății civile poate afecta logica reprezentării pluraliste, consacrată de *Legea nr. 248/2013* și avută în vedere de Curtea Constituțională în *Decizia nr. 679/2023*.

2. Arătăm că, din analiza *Expunerii de motive*, nu rezultă elemente care să fundamenteze obiectiv opțiunea legiuitorului de a acorda un tratament juridic diferențiat exclusiv organizațiilor de tineret și asociațiilor pensionarilor și nici motivele pentru care alte organizații reprezentative ale societății civile, precum cele care reprezintă persoanele cu dizabilități, copiii, familia, protecția mediului, drepturile omului sau alte categorii sociale de interes public nu beneficiază de o soluție similară.

În aceste condiții, în lipsa unei motivări corespunzătoare, soluția legislativă poate fi apreciată, la un eventual control de constituționalitate ca instituind un tratament juridic diferențiat, susceptibil de a contraveni exigențelor art. 16 alin. (1) din *Constituție*, potrivit căruia cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

În acest sens, amintim că interpretând dispozițiile art. 16 alin. (1) din *Constituție*, potrivit căroră "*cetățenii sunt egali în fața legii și a*

autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”, în corelație cu prevederile art.4 referitoare la criterii ale nediscriminării, iar, în baza art. 20 din *Constituție*, în corelație cu prevederile art. 14 din *Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării*, Curtea Constituțională a statuat că *„principiul egalității în fața legii presupune un tratament juridic egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite; iar un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice în mod rațional și obiectiv”*. Curtea a reținut, de asemenea, că *„principiul egalității în drepturi, pe de o parte, înseamnă reglementare unitară și tratament nediscriminatoriu pentru situații identice, iar, pe de altă parte, presupune un drept de diferențiere”*.

În alți termeni, *„principiul egalității nu interzice reguli specifice, în cazul unei diferențe de situații. Egalitatea formală ar conduce la aceeași regulă, în ciuda diferenței de situații. De aceea, inegalitatea reală, care rezultă din această diferență, poate justifica reguli distincte, în funcție de scopul legii care le conține. Tocmai de aceea, principiul egalității conduce la sublinierea unui drept fundamental, dreptul la diferență, iar în măsura în care egalitatea nu este naturală, faptul de a o impune ar însemna instituirea unei discriminări”*¹.

3. În considerarea prevederilor art. 58 alin. (1) și art. 59 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit cărora modificarea și completarea constituie evenimente legislative distincte, semnalăm că există o necorelare între titlul proiectului și conținutul normativ al acestuia. Astfel, deși titlul indică faptul că proiectul are ca obiect modificarea *Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*, din cuprinsul art. I rezultă că intervenția legislativă constă exclusiv în introducerea a două noi litere la art. 11 alin. (2), respectiv lit. c¹) și c²), ceea ce reprezintă o completare a actului normativ.

¹ în acest sens, *Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Marckx c. Belgiei*, 1979, Decizia nr. 81/1998; Decizia nr. 148/2001; Decizia nr. 86/2003; Decizia nr. 89/2003; Decizia nr. 217/2003; Decizia nr. 342/2003; Decizia nr. 100/2004; Decizia nr. 969/2007; Decizia nr. 599/2009; Decizia nr. 1354/2010; Decizia nr. 573/2011; Decizia nr. 1470/2011; Decizia nr. 1483/2011; Decizia nr. 1615/2011).

În considerarea prevederilor art. 41 alin. (1) din *Legea nr.24/2000*, potrivit căroră „*Titlul actului normativ cuprinde denumirea generică a actului în funcție de categoria sa juridică și de autoritatea emitentă, precum și obiectul reglementării exprimat sintetic*”, apreciem că titlul inițiativei legislative ar fi trebuit reformulat, astfel încât să reflecte evenimentul legislativ intervenit, întrucât soluția normativă propusă nu modifică dispozițiile existente, ci introduce noi prevederi în cuprinsul art. 11 alin. (2).

4. Semnalăm că dispozițiile nou-introduse reproduc integral elementele de identificare ale *Legii tinerilor nr. 350/2006, cu modificările și completările ulterioare*, și ale *Legii nr. 502/2004 privind asociațiile pensionarilor, cu modificările și completările ulterioare* (Monitorul Oficial, numărul și data publicării, mențiunea privind modificările și completările ulterioare), deși acestea nu sunt necesare într-o normă de completare. În raport cu exigențele de redactare consacrate de art. 36 alin. (1) și art. 50 din *Legea nr. 24/2000*, s-ar fi impus simplificarea textului prin utilizarea unor norme de trimitere concise, evitând încărcarea inutilă a dispoziției normative cu elemente de identificare care nu contribuie la conținutul reglementării.

5. Precizăm că noile dispoziții includ atât categoria organizațiilor, cât și modalitatea de desemnare („*ales potrivit procedurii prevăzute la art. 12*”), deși aceasta rezultă deja din reglementarea generală aplicabilă tuturor reprezentanților societății civile. În consecință, textul creează o redundanță normativă.

Totodată, în ceea ce privește lit. c¹), apreciem că nu se justifică trimiterea la definiția organizațiilor neguvernamentale de tineret în sensul art. 11 din *Legea nr. 350/2006*, prevederile fiind redundante.

Cu titlu de exemplu, componența actuală a Plenului CES include un membru desemnat de Fundația Națională pentru Tineret (<https://www.ces.ro/ro/plen>), în acord cu domeniile de specialitate ale Consiliului Economic și Social prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. i) din *Legea nr. 248/2013*.

Referitor la lit. c²), care vizează ca unul din cei 15 membri prevăzuți la lit. c) să provină din rândurile asociațiilor sau federațiilor pensionarilor, precizăm că organizațiile de pensionari sunt deja

prevăzute de textul art. 11 alin. (2) lit. c) al *Legii nr. 248/2013* în enumerarea organizațiilor care reprezintă societatea civilă, deci prevederea propusă constituie o dublă reglementare. Reiterăm și în cazul lit. c²) observația făcută la lit. c¹) în sensul în care nu apreciem necesară trimiterea la definiția asociațiilor sau federațiilor pensionarilor constituite potrivit *Legii nr. 502/2004*, prevederile fiind redundante.

6. Art. III prevede că dispozițiile privind reprezentarea pensionarilor se aplică începând cu prima procedură de numire ulterioară intrării în vigoare a legii. Cu toate acestea, nu se justifică de ce numai lit. c²) beneficiază de o asemenea aplicare diferențiată, în timp ce lit. c¹) produce efecte imediat. *Expunerea de motive* face referire la necesitatea evitării perturbării mandatelor în curs numai pentru reprezentantul pensionarilor, fără a explica diferența de regim juridic dintre cele două categorii.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ilie – Gavril BOLOJAN

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului